

10. února 2009*

Ve věci T-388/03,

Deutsche Post AG, se sídlem v Bonnu (Německo),

DHL International, se sídlem v Diegem (Belgie),

zastoupené J. Sedemundem a T. Lübbigem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené V. Kreuzschitzem a M. Niejahrem, jako zmocněnci,

žalované,

* Jednací jazyk: němčina.

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise (2003) 2508 v konečném znění ze dne 23. července 2003 nevznášet námitky po předběžném přezkumném řízení podle čl. 88 odst. 3 ES, proti několika opatřením přijatým belgickými orgány ve prospěch společnosti La Poste, belgického poštovního veřejného podniku,

SOD PRVNÍHO STUPNĚ
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (druhý senát),

ve složení I. Pelikánová, předsedkyně, K. Jürimäe a S. Soldevila Fragoso (zpravodaj),
sudci,

vedoucí soudní kanceláře: K. Andová, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 14. května 2008,

vydává tento

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

¹ La Poste SA je veřejným podnikem pověřeným všeobecnými poštovními službami v Belgii. S liberalizací poštovního trhu se La Poste stala dne 1. října 1992 právní

nástupkyní Régie des Postes, která spadala přímo pod belgické ministerstvo pošt. La Poste je nyní samostatným veřejným podnikem, který vlastní ze 100 % belgický stát.

- 2 Úkoly veřejné služby společnosti La Poste, její sazebník, pravidla jednání se zákazníky a dotace jsou stanoveny zákonem a upřesněny ve smlouvě o řízení uzavřené se státem. Mezi státem a společností La Poste tak byly od roku 1992 uzavřeny čtyři smlouvy.

- 3 Kromě její funkce provozovatele všeobecných poštovních služeb je společnost La Poste pověřena několika dalšími úkoly veřejného zájmu, jako jsou základní bankovní činnosti nabízené všem, distribuce tisku za snížené sazby, distribuce volebních materiálů, výplata důchodů v domácnostech, prodej rybářských lístků a vybírání správních pokut. Smlouva o řízení stanoví zejména pravidla, která se týkají náhrady čistých dodatečných nákladů spojených s poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu (dále jen „SOHZ“).

- 4 La Poste dosahuje 84 % svého obratu v odvětví všeobecných poštovních služeb. Odvětví expresních balíkových služeb představuje 4 % obratu, což odpovídá 18% podílu na trhu v tomto odvětví.

- 5 Žalobkyně Deutsche Post AG a její belgická dceřiná společnost DHL International (dále jen společně „skupina Deutsche Post“) jsou činné v odvětví poštovních služeb a zejména na trhu expresních balíkových služeb. Skupina Deutsche Post vlastní 35 až 45% podíl na belgickém trhu expresních balíkových služeb.

Předběžné přezkumné řízení

- 6 V roce 1999 rozhodl belgický stát o finanční podpoře společnosti La Poste, která byla podmíněna vypracováním obchodního plánu schváleného jejími řídicími orgány, jenž byl v souladu se sociálním plánem. Tento obchodní plán, přijatý dne 28. června 2002, jehož cílem bylo zvýšit produktivitu podniku a jeho ziskovost, zlepšit kvalitu nabízených služeb a rozvinout nové činnosti, znamenal velké investice.
- 7 Dne 8. října 2002 souhlasila belgická vláda se zvýšením kapitálu společnosti La Poste o 297,5 milionů eur. Toto zvýšení kapitálu mělo být provedeno upsáním nových akcií představujících kapitál, s nimiž jsou spojena stejná práva jako s již upsanými akciemi.
- 8 Dopisem ze dne 3. prosince 2002 oznámilo Belgické království Komisi podle čl. 88 odst. 3 ES plán zvýšení kapitálu společnosti La Poste o 297,5 milionů eur. Mezi Komisí a belgickými orgány se uskutečnila dne 12. prosince 2002, 6. února a 3. dubna 2003 tři jednání a došlo mezi nimi k výměně několika dopisů.
- 9 Jelikož se žalobkyně z prohlášení belgického ministra telekomunikací dne 1. července 2003, po kterém následoval dne 14. července 2003 článek vydaný v belgickém deníku *Le Soir*, dozvěděly o existenci přezkumného řízení, požádaly Komisi faxem ze dne 22. července 2003, zapsaným dne 23. července 2003 o informaci ohledně stavu řízení, aby se případně účastnily řízení podle článku 20 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 ES] (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339).

- 10 Dne 23. července 2003 se Komise rozhodla nevznést námitky po předběžném přezkumném řízení podle čl. 88 odst. 3 ES [rozhodnutí K(2003) 2508 v konečném znění, dále jen „napadené rozhodnutí“], jelikož oznámené opatření nepředstavovalo státní podporu.

Napadené rozhodnutí

- 11 V napadeném rozhodnutí Komise uvádí argumentaci belgických orgánů, která se týká jejich plánu zvýšení kapitálu společnosti La Poste. Belgické orgány tak tvrdí, že by se na ně mělo nahlížet jako na soukromého investora v tržním hospodářství. Podpora je součástí programu opatření ke zvýšení produktivity podniku v kontextu otevření poštovních trhů a jejím cílem je posílit vlastní kapitál, přičemž se počítá s navrácením investice. Mají za to, že perspektivy růstu podniku v jeho nových činnostech jsou reálné.
- 12 Belgické orgány se krom toho domnívají, že La Poste musela od roku 1992 nést náklady spojené s některými ze svých povinností SOHZ (poštovní činnosti, bankovní činnosti pro osoby bez bankovního účtu), které byly státními příspěvky vyrovnány pouze částečně. Skutečnost, že čtyři pětiny zaměstnanců společnosti La Poste jsou státními úředníky, rovněž vedla k dodatečným významným nákladům (výplata důchodů od roku 1992 do roku 1997 místo příspěvků), jakož i k uskutečnění předčasných odchodů do důchodu.
- 13 Ve svém právním posouzení oznámeného opatření vycházela Komise ze skutečnosti, že stát svěřil společnosti La Post na základě každé ze smluv o řízení zvláštní úkoly obecného hospodářského zájmu, které odrážejí její úkoly veřejné služby. Uvedla, že v souladu s judikaturou, pokud kompenzace ze strany státu ve prospěch společnosti La

Poste nepřekročí čisté dodatečné náklady spojené s poskytováním SOHZ, které zajišťuje, nepředstavují taková opatření státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES. I kdyby však uvedená kompenzace představovala státní podporu, byla by v souladu se společným trhem podle čl. 86 odst. 2 ES.

- 14 Před tím, než Komise provedla posouzení oznámeného opatření, se v napadeném rozhodnutí ujistila, že La Poste nebyla od své přeměny na samostatný veřejný podnik příjemcem opatření, která mohou být kvalifikována jako státní podpory, které nejsou slučitelné se společným trhem podle článku 87 ES. V rámci tohoto přezkumu identifikovala šest opatření, která spočívají v osvobození od placení korporační daně, zrušení rezervy na důchody ve výši 100 milionů eur v roce 1997, možnosti využít státní záruku za uzavřené půjčky, osvobození od daně z nemovitostí využívaných k poskytování veřejné služby, nadměrné kompenzaci za finanční služby obecného zájmu během platnosti první smlouvy o řízení (1992–1997) a dvou neoznámených zvýšení kapitálu provedených v roce 1997 v celkové výši 62 milionů eur. Komise krom toho konstatovala, že čisté dodatečné náklady spojené s poskytováním SOHZ byly kompenzovány nedostatečně.
- 15 Komise se domnívala, že musí zaprvé provést posouzení těchto šesti opatření, jelikož legalita oznámeného zvýšení kapitálu závisí na nich.

Opatření 1: Osvobození od placení korporační daně

- 16 Komise konstatovala, že společnost La Poste utrpěla mezi lety 1992 a 2002 kumulovanou čistou ztrátu ve výši 238,4 milionů eur a domnívala se, že za toto

období nemůže být toto opatření kvalifikováno jako státní podpora, jelikož nevyžadovalo žádný převod státních prostředků.

Opatření 2: Zrušení rezervy na důchody v roce 1997

- 17 Komise konstatovala, že rezerva ve výši 100 milionů eur byla vytvořena v roce 1992 během přeměny společnosti La Poste na samostatný veřejný podnik, aby pokryla část plateb na důchody pro nároky, které zaměstnancům vznikly mezi lety 1972 a 1992. Jako protihodnota byly na společnost La Poste převedeny nemovitosti nezbytné pro poskytování veřejné služby, který tedy byly dále nepřevoditelné. V roce 1997, kdy byl důchodový systém zaměstnanců pošty ve služebním poměru sjednocen s obecným systémem, byla tato rezerva, která nebyla od svého zavedení nikdy využita, převedena do rezervy kapitálových zisků. Jelikož měla Komise za to, že zrušení rezervy nepřineslo společnosti La Poste žádnou výhodu, domnívala se, že toto opatření nepřestavuje státní podporu.

Opatření 3: Využití státní záruky za uzavřené půjčky

- 18 Komise konstatovala, že La Poste měla nadále možnost, stejně jako Régie des Postes, využít státní záruku, pokud uzavřela půjčku, a že musela, pokud využila této možnosti, zaplatit roční příspěvek do státní pokladny ve výši 0,25 %. Jelikož La Poste této možnosti od roku 1992 nikdy nevyužila, Komise se domnívala, že jí nebyla přiznána žádná výhoda a že toto opatření nepředstavuje státní podporu.

Opatření 4: Osvobození od daně z nemovitostí využívaných k poskytování veřejné služby

- 19 Komise uvedla, že La Poste byla osvobozena od placení daně z nemovitostí, jejichž byla vlastníkem a které sloužily k poskytování veřejné služby. Měla za to, že toto osvobození od daně z nemovitostí, které pro ni *a priori* představovalo finanční výhodu, mohlo představovat státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES.

Opatření 5: Nadměrná kompenzace za finanční služby obecného zájmu v rámci první smlouvy o řízení (1992–1997)

- 20 Komise se domnívala, že oddělené účetnictví pro období 1992–1997 odhalilo nadměrnou kompenzaci, kterou stát poskytl společnosti La Poste za finanční služby obecného zájmu a že tato nadměrná kompenzace představuje částečně státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES.

Opatření 6: Neoznámená zvýšení kapitálu provedená v roce 1997 v celkové výši 62 milionů eur

- 21 Komise uvedla, že tato dvě zvýšení kapitálu, která se uskutečnila v březnu a prosinci 1997 a byla určena k vyrovnání nedostatečné kompenzace za SOHZ, potenciálně představovala státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES.

- 22 Komise následně přezkoumala opatření, která mohla představovat státní podpory (opatření 4 až 6) s ohledem na ustanovení čl. 86 odst. 2 ES. Poté, co tak vypočítala rozdíl mezi nadměrnými kompenzacemi za tato tři opatření a nedostatečnými kompenzacemi za SOHZ, které sama zjistila, dospěla Komise k závěru, že výsledkem je nedostatečná kompenzace čistých dodatečných nákladů spojených s poskytováním SOHZ, a že tedy tři dotčená opatření nepředstavují státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES.
- 23 Stejně tak se Komise domnívala, že jelikož nedostatečná kompenzace čistých dodatečných nákladů spojených s poskytováním SOHZ v období 1992–2002 překračovala výši oznámeného zvýšení kapitálu, nepředstavuje toto zvýšení jako takové státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES, jelikož nepřiznává společnosti La Poste žádnou výhodu. Komise tedy rozhodla, že proti tomuto opatření nevznese námitky.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

- 24 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 27. listopadu 2003 podaly žalobkyně projednávanou žalobu.
- 25 Samostatným podáním došlým kanceláři Soudu dne 18. února 2004 vznesla Komise námitku nepřipustnosti podle čl. 114 odst. 1 jednacího řádu Soudu.

26 Dne 14. dubna 2004 předložily žalobkyně svá vyjádření k této námitce nepřipustnosti.

27 Usnesením ze dne 15. prosince 2004 si Soud vyhradil rozhodnout o námitce nepřipustnosti spolu s věcí samou.

28 Žalobkyně navrhují, aby Soud:

- zrušil napadené rozhodnutí,

- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

29 Komise navrhuje, aby Soud:

- odmítl žalobu jako nepřipustnou,

- podpůrně zamítl žalobu jako neopodstatněnou,

- uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

K přípustnosti

- ³⁰ Námitka nepřipustnosti vznesená Komisí je založená na chybějící aktivní legitimaci a právním zájmu žalobkyň na podání žaloby.

K aktivní legitimaci

- Argumenty účastnic řízení

- ³¹ Komise tvrdí, že žaloba není přípustná, jelikož žalobkyně nejsou ve smyslu čl. 230 čtvrtého pododstavce ES osobně dotčeny.

- 32 Zprvė, Komise uvádí ve vyjádřeních předložených před vydáním rozsudku Soudního dvora ze dne 13. prosince 2005, Komise v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum (C-78/03 P, Sb. rozh. s. I-10737), že aby byla uznána přípustnost žaloby, kterou podal konkurent příjemce podpory proti rozhodnutí nevznést námitky přijatému po předběžném přezkumu podle čl. 88 odst.3 ES, judikatura vyžaduje, aby postavení žalobce na dotýčném trhu bylo podporou podstatně dotčeno (rozsudky Soudního dvora ze dne 19. května 1993, Cook v. Komise, C-198/91, Recueil, s. I-2487, body 20 až 26, a ze dne 15. června 1993, Matra v. Komise, C-225/91, Recueil, s. I-3203, bod 19).
- 33 Komise se zadruhé domnívá, že i kdyby se napadené rozhodnutí žalobkyň jakkoliv dotýkalo, nedotýkalo by se jich osobně ve smyslu čl. 230 čtvrtého pododstavce ES a judikatury vydané na základě rozsudku Soudního dvora ze dne 15. července 1963, Plaumann v. Komise (25/62, Recueil, s. 197), v tom smyslu, že napadeným rozhodnutím nejsou dotčeny o nic více než jakýkoli jiný podnik, který s příjemcem podpory soutěží na některém z trhů, na kterých příjemce působí.
- 34 Komise uvádí, že tvrzení žalobkyň, podle kterého odkazuje v bodech 27 a 28 napadeného rozhodnutí na přímý konkurenční vztah, který existuje mezi podnikem skupiny Deutsche Post a společností La Poste, není rozhodné, jelikož tato okolnost je uvedena v popisné části napadeného rozhodnutí a nemá žádný právní účinek. Podle Komise schválené podpory vůbec nesouvisí s oblastmi činnosti uvedenými v bodu 27 napadeného rozhodnutí, které jsou pro společnost La Poste téměř bezvýznamné.
- 35 Komise konečně na jednání zdůraznila, že podle nedávné judikatury Soudního dvora (rozsudky Komise v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, bod 32 výše, a ze dne

29. listopadu 2007, Stadtwerke Schwäbisch Hall a další v. Komise, C -176/06 P, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí), není žaloba přípustná, jelikož žalobkyně uplatnily porušení svých procesních záruk pouze obecně a v návrhových žádáních navrhují zrušení napadeného rozhodnutí, a nikoli zahájení formálního vyšetřovacího řízení. Má tedy za to, že žalobkyně měly prokázat, že byly napadeným rozhodnutím podstatně dotčeny, aby jejich žaloba byla přípustná.

³⁶ Žalobkyně nejprve uvádí, že judikatura přiznává konkurentům příjemce podpory právo napadnout rozhodnutí Komise, které po provedení předběžného přezkumného řízení stanoveného v čl. 88 odst. 3 ES konstatuje, že toto opatření je slučitelné se společným trhem (rozsudky Soudního dvora Cook v. Komise, bod 32 výše, body 20 až 24; Matra v. Komise, bod 32 výše, body 15 až 20, a ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 45). Tato judikatura přiznává aktivní legitimaci podnikům dotčeným správním řízením za předpokladu, že Komise skončí řízení ve fázi předběžného přezkumného řízení, aniž by zahájila důkladné vyšetřovací řízení stanovené v čl. 88 odst. 2 ES z důvodu, že kdyby uvedené podniky neměly takovou aktivní legitimaci, nemohly by se domoci dodržování procesních záruk spojených s formálním vyšetřovacím řízením (rozsudky Cook v. Komise, bod 32 výše, bod 24; Matra v. Komise, bod 32 výše, bod 17, a Komise v. Sytraval a Brink's France, uvedený výše, bod 40).

³⁷ Žalobkyně připomínají, že ještě před přijetím napadeného rozhodnutí požádaly dne 22. července 2003 Komisi, aby byly považovány za zúčastněné strany ve smyslu čl. 1 písm. h) a článku 20 nařízení č. 659/1999, a že Komise jejich žádost nezohlednila, když přijala dne 23. července 2003 napadené rozhodnutí, čímž jim odeprala jejich procesní práva.

38 Žalobkyně rovněž uvádí, že opatření, která byla napadeným rozhodnutím prohlášena za slučitelná se společným trhem, narušují hospodářskou soutěž, jelikož žalobkyně působí jako přímí konkurenti společnosti La Poste na belgickém trhu, zejména na trhu expresního doručování balíků. Na podporu tohoto argumentu uvádí, že skupina Deutsche Post dosáhla v Belgii celkový konsolidovaný obrat ve výši 124,8 milionů eur během obchodního roku předcházejícího přijetí napadeného rozhodnutí, že Komise v napadeném rozhodnutí výslovně odkazuje na přímý konkurenční vztah, který existuje mezi skupinou Deutsche Post a společností La Poste, že jejich podíl představuje 35 až 45 % belgického trhu v odvětví expresního zaslání balíků a dokumentů [rozhodnutí Komise ze dne 21. října 2002, kterým se spojení podniků prohlašuje za slučitelné se společným trhem (Případ č. N IV/M.2908 – Deutsche Post/DHL (II), bod 23], přičemž tržní podíl společnosti La Poste v tomto odvětví činí 18 %, a že na liberalizovaných poštovních trzích v Belgii působí pouze jedna vedoucí skupina složená ze čtyř mezinárodních podniků, tedy DHL/DPAG, UPS, TPG/TNT a FedEx (výše uvedené rozhodnutí Deutsche Post/DHL, bod 26).

– Závěry Soudu

39 V souladu s čl. 230 čtvrtým pododstavcem ES může fyzická nebo právnická osoba podat žalobu proti rozhodnutí, které je určeno jiné osobě, pouze pokud se jí uvedené rozhodnutí bezprostředně a osobně dotýká.

40 Podle ustálené judikatury mohou jiné subjekty než ty, kterým je rozhodnutí určeno, tvrdit, že jsou osobně dotčeny, pouze pokud je toto rozhodnutí zasahuje z důvodu určitých vlastností, které jsou pro ně zvláštní, nebo faktické situace, která je vymezuje vzhledem ke všem ostatním osobám, a tím je individualizuje způsobem obdobným tomu, jakým by byl individualizován adresát takového rozhodnutí (rozsudky Plaumann v. Komise, bod 33 výše, 223, a Komise v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, bod 32 výše, bod 33).

41 Co se týče rozhodnutí Komise v oblasti státních podpor, je třeba připomenout, že v rámci přezkumu státních podpor prováděného Komisí, stanoveného v článku 88 ES, musí být rozlišována jednak fáze předběžného přezkumu zavedená v odstavci 3 tohoto článku, jejímž cílem je pouze umožnit Komisi, aby si mohla utvořit své prvotní stanovisko ohledně částečné nebo plné slučitelnosti dotčené podpory, a jednak fáze důkladného vyšetřování uvedená v odstavci 2 téhož článku. Pouze v rámci této fáze, která má umožnit Komisi, aby získala úplné informace o všech okolnostech věci, ukládá Smlouva o ES Komisi povinnost vyzvat zúčastněné strany, aby předložily své připomínky (rozsudky *Cook v. Komise*, bod 32 výše, bod 22; *Matra v. Komise*, bod 32 výše, bod 16; *Komise v. Sytraval a Brink's France*, bod 36 výše, bod 38, a *Komise v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, bod 32 výše, bod 34).

42 Jestliže – aniž bylo zahájeno formální vyšetřovací řízení stanovené v čl. 88 odst. 2 ES – Komise rozhodnutím přijatým na základě odstavce 3 téhož článku konstatuje, že podpora je slučitelná se společným trhem, nositelé těchto procesních záruk se mohou domoci jejich dodržení, pouze pokud mají možnost toto rozhodnutí zpochybnit před soudem Společenství (rozsudky *Cook v. Komise*, bod 32 výše, bod 23; *Matra v. Komise*, bod 32 výše, bod 17, a *Komise v. Sytraval a Brink's France*, bod 36 výše, bod 40, a *Komise v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, bod 32 výše, bod 35). Z těchto důvodů soud Společenství prohlásí za přípustnou žalobu směřující ke zrušení takového rozhodnutí podanou zúčastněnou stranou ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES, pokud původce žaloby jejím podáním směřuje k zajištění ochrany procesních práv, kterých požívá na základě posledně uvedeného ustanovení (rozsudky *Cook v. Komise*, bod 32 výše, body 23 až 26, a *Matra v. Komise*, bod 32 výše body 17 až 20, a *Komise v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, bod 32 výše, bod 35).

43 Zúčastněnými stranami ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES, které tak mohou v souladu s čl. 230 čtvrtým pododstavcem ES podat žaloby na neplatnost, jsou přitom osoby, podniky nebo sdružení, jejichž zájmy mohou být případně dotčeny poskytnutím podpory, tj. zejména podniky soutěžící s příjemci této podpory a profesní organizace (rozsudky *Komise v. Sytraval a Brink's France*, bod 36 výše, bod 41, a *Komise v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, bod 32 výše, bod 36).

44 Naproti tomu, pokud žalobce zpochybní opodstatněnost rozhodnutí posuzujícího podporu jako takovou, pouhá skutečnost, že může být považován za zúčastněnou stranu ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES, nemůže stačit pro přípuštění žaloby. Musí tedy prokázat, že má zvláštní postavení ve smyslu uvedené judikatury vycházející z rozsudku Plaumann, bod 33 výše. Bylo by tomu tak zejména v případě, kdy je žalobcovo postavení na trhu podstatně zasaženo podporou, která je předmětem dotčeného rozhodnutí (rozsudek Komise v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, bod 32 výše, bod 37).

45 V projednávaném případě žalobkyně uplatňují na podporu své žaloby sedm žalobních důvodů. První žalobní důvod vychází z porušení práva na obhajobu, jelikož jim Komise poskytla pouze nedůvěrnou verzi napadeného rozhodnutí, v níž většina údajů byla zakryta z důvodu dodržování zásady obchodního tajemství. Druhý žalobní důvod vychází z porušení čl. 88 odst. 3 ES, jelikož Komise rozhodla, že ne zahájí řízení stanovené čl. 88 odst. 2 ES, i když měla závažné obtíže při svém posouzení slučitelnosti státních podpor se společným trhem. Ve třetím, čtvrtém a pátém žalobním důvodu žalobkyně tvrdí, že přezkum provedený Komisí opatření odpovídajících osvobození od korporační daně, zrušení rezervy a možnosti využít státní záruku za půjčky, byl nedostatečný nebo neúplný a zpochybňují skutečnost, že tato opatření nebyla kvalifikována jako státní podpora. Na podporu svého šestého žalobního důvodu žalobkyně zpochybňují metodu a obsah výpočtu provedeného Komisí rozdílů mezi položkami nadměrných kompenzací a nedostatečných kompenzací za dodatečné náklady spojené s poskytováním SOHZ. Konečně na podporu sedmého žalobního důvodu žalobkyně uvádí, že na rozdíl od zásad stanovených v rozsudku Soudního dvora ze dne 24. července 2003, Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, Recueil, s. I-7747, dále jen „rozsudek Altmark“), Komise neověřila, zda SOHZ byly poskytnuty za nejmenších nákladů pro územně správní celek.

46 Jelikož tak žalobkyně zpochybňují odmítnutí Komise zahájit formální vyšetřovací řízení a opodstatněnost napadeného rozhodnutí, je třeba zaprvé přezkoumat, zda jsou žalobkyně aktivně legitimovány k tomu, aby zpochybnilly opodstatněnost napadeného

rozhodnutí, a zadruhé, zda jsou žalobkyně aktivně legitimovány, aby se domohly dodržování svých procesních práv, za účelem určení, zda jsou oprávněny podat projednávanou žalobu.

47 Zaprvé, žalobkyně neprokázaly, že jejich postavení na trhu by mohlo být podstatně dotčeno podporou, která je předmětem napadeného rozhodnutí.

48 Podstatné dotčení totiž nepředstavuje již pouhá okolnost, že předmětné rozhodnutí může mít určitý vliv na soutěžní poměry na relevantním trhu a že dotčené podniky jakkoliv soutěží s osobou, kdo má prospěch z tohoto rozhodnutí (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 10. prosince 1969, Eridania a další v. Komise, 10/68 a 18/68, Recueil, s. 459, bod 7). Podnik se proto nemůže odvolávat pouze na své postavení jako soutěžitel podniku, který má prospěch z předmětného opatření, ale musí mimoto doložit významnost zásahu do svého postavení na trhu (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 23. května 2000, Comité d'entreprise de la Société française de production a další v. Komise, C-106/98 P, Recueil, s. I-3659, body 40 a 41).

49 Je třeba konstatovat, že žalobkyně nepředložily žádný důkaz, který by mohl doložit zvláštnost jejich soutěžní situace na belgickém poštovním trhu, a pouze tvrdí, že jsou součástí skupiny několika podniků přítomných na dotčeném trhu. Krom toho, pouhá skutečnost, že byly konkrétně jmenovány v napadeném rozhodnutí, nepostačí k prokázání, že žalobkyně byly podstatně dotčeny opatřeními ve prospěch společnosti La Poste, která byla povolena napadeným rozhodnutím, jelikož v dotčených částech rozhodnutí Komise pouze uvedla, že belgický poštovní trh je relativně otevřenější než trh ostatních členských států, jelikož La Poste drží pouze 18% podíl na trhu expresních balíkových služeb, a zbývající část je v rukou mezinárodních subjektů a že provozní marže společnosti La Poste pro tradiční poštovní služby, v zásadě dopisní, byla nižší než

provozní marže nizozemského poštovního subjektu TPG nebo Deutsche Post World Net (viz v tomto smyslu usnesení Soudu ze dne 27. května 2004, Deutsche Post a DHL v. Komise, T-358/02, Sb. rozh. s. II-1565, body 39 až 41).

50 Konečně, žalobkyně uvedly údaje týkající se podílu na trhu, které měly v odvětví expresních balíkových služeb v Belgii.

51 Tyto skutečnosti však nemohou jako takové prokázat, že jejich soutěžní postavení bylo napadeným rozhodnutím ve srovnání s postavením ostatních konkurentů společnosti La Poste podstatně dotčeno.

52 Naproti tomu jakožto přímí konkurenti společnosti La Poste na trhu expresních balíkových služeb mají žalobkyně postavení zúčastněné strany ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES.

53 Zadruhé je tedy třeba ověřit, zda svou žalobou zamýšlejí žalobkyně skutečně hájit procesní práva vyplývající z čl. 88 odst. 2 ES.

54 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soud musí vykládat důvody uplatněné žalobcem spíše podle jejich podstaty než podle jejich kvalifikace (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. prosince 1961, Fives Lille Cail a další v. Vysoký úřad, 19/60, 21/60, 2/61 a 3/61, Recueil, s. 588). Může tak přezkoumat jiné argumenty uvedené žalobcem, aby ověřil, zda přinášejí rovněž důkazy na podporu důvodu uplatněného žalobcem, který se výslovně odvolává na existenci pochybností, které by odůvodnily zahájení řízení podle

čl. 88 odst. 2 ES (rozsudky Soudu ze dne 13. ledna 2004, *Thermenhotel Stoiser Franz a další v. Komise*, T-158/99, Recueil, s. II-1, body 141, 148, 155, 161 a 167, a ze dne 20. září 2007, *Fachvereinigung Mineralfaserindustrie v. Komise*, T-254/05, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, bod 48). Soudu však nepřisluší, aby vykládal žalobu žalobce, která zpochybňuje výhradně opodstatněnost rozhodnutí posuzujícího podporu jako takového, tak, že ve skutečnosti směřuje k ochraně procesních práv, kterých žalobce požívá na základě čl. 88 odst. 2 ES, pokud žalobce výslovně neuplatnil žalobní důvod za tímto účelem. V takovém případě by výklad žalobního důvodu vedl k překvalifikování předmětu žaloby (viz v tomto smyslu rozsudky *Komise v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, bod 32 výše, body 44 a 47, a *Stadtwerke Schwäbisch Hall a další v. Komise*, bod 35 výše, bod 25). Soud musí za tímto účelem vycházet alespoň z informací předložených žalobcem a které mu umožní dospět k závěru, že žalobce se v podstatě domáhá ochrany svých procesních práv.

55 Žalobkyně svým druhým žalobním důvodem výslovně tvrdí, že procesní práva, která požívají na základě čl. 88 odst. 2 ES, byla při přijetí napadeného rozhodnutí porušena.

56 Navíc ze žaloby vyplývá, že třetí, čtvrtý, pátý a sedmý žalobní důvod poskytuje informace na podporu druhého žalobního důvodu, jelikož žalobkyně v nich tvrdí, že v určitých zvláštních aspektech byl přezkum Komise nedostatečný a neúplný a že mělo být zahájeno formální vyšetřovací řízení (body 29, 37, 41 a 42 žaloby). Stejně tak sedmý žalobní důvod vycházející ze skutečnosti, že nebylo ověřeno, zda SOHZ byly poskytnuty za nejmenších nákladů pro územně správní celek, představuje skutečnost, která může prokázat, že Komise měla zahájit formální vyšetřovací řízení. V důsledku toho žalobkyně zamýšlejí rovněž tvrdit těmito žalobními důvody, které mají vysvětlit, že dotčená opatření nemohla být v rámci předběžného přezkumného řízení vhodně přezkoumána, že procesní práva, která požívají na základě čl. 88 odst. 2 ES, byla při přijetí napadeného rozhodnutí porušena.

57 Z výše uvedeného vyplývá, že žalobkyně jsou aktivně legitimovány.

K právnímu zájmu na podání žaloby

– Argumenty účastnic řízení

58 Komise tvrdí, že žaloba podaná žalobkyněmi není přípustná, jelikož nemají zájem na rozhodnutí sporu. Judikatura totiž vyžaduje, aby žalobce vždy prokázal, že má právní zájem na podání žaloby. Otázka, zda existuje tento zájem, se posuzuje podle předmětu žaloby.

59 V projednávaném případě má Komise za to, že v případě zrušení napadeného rozhodnutí hrozí žalobkyním, že rozhodnutí Komise 2002/753/ES ze dne 19. června 2002 o opatřeních přijatých Spolkovou republikou Německo ve prospěch Deutsche Post (Úř. věst. L 247, s. 27), které je prohlašuje za neslučitelné se společným trhem, bude potvrzeno.

60 Žalobkyně poznamenávají, že předmětem jejich žaloby je ochrana jejich zájmů jako přímých konkurentů společnosti La Poste, která je příjemcem dotčené podpory a že jejich žaloby jsou zcela nezávislé na ostatních sporech, které mohou vést před Soudem.

– Závěry Soudu

- 61 Co se týče rozhodnutí Komise v oblasti státních podpor, je třeba připomenout, že pouze v rámci fáze důkladného přezkumu podle čl. 88 odst. 2 ES, která má umožnit Komisi, aby získala úplné informace o všech okolnostech věci, ukládá Smlouva o ES Komisi povinnost vyzvat zúčastněné strany, aby předložily své připomínky (rozsudky *Cook v. Komise*, bod 32 výše, bod 22; *Matra v. Komise*, bod 32 výše, bod 16; *Komise v. Sytraval a Brink's France*, bod 36 výše, bod 38, a *Komise v. Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, bod 32 výše, body 33 a 34).
- 62 Ve svém postavení jakožto zúčastněné strany ve smyslu čl. 88 odst. 2 ES mají žalobkyně zájem na zrušení napadeného rozhodnutí, které bylo přijato po provedení předběžného přezkumného řízení, jelikož podle ustanovení článku 88 ES takové zrušení vyžaduje, aby Komise zahájila formální vyšetřovací řízení, a umožňuje jim, aby předložily své připomínky, a ovlivnily tak nové rozhodnutí Komise.
- 63 Naproti tomu za účelem určení, zda žalobkyně mají právní zájem na podání žaloby, nepřísluší Soudu, aby srovnával žalobní důvody uplatněné v rámci projednávané žaloby s argumenty, které předložily žalobkyně na obhajobu v odlišném sporu.
- 64 Z výše uvedeného vyplývá, že žalobkyně mají právní zájem na podání žaloby.

65 Žaloba je tedy přípustná, a námitka nepřípustnosti vznesená Komisí tedy musí být zamítnuta.

K předmětu přezkumu prováděného Soudem a k přípustnosti žalobních důvodů

K předmětu přezkumu prováděného Soudem

66 Co se týče předmětu přezkumu, který má Soud provést, je třeba upřesnit, že žalobce, pokud se domáhá ochrany procesních práv, která požívá na základě čl. 88 odst. 2 ES, může uplatnit jakýkoli z důvodů uvedených v čl. 230 druhém pododstavci ES v rozsahu, v němž směřují ke zrušení napadeného rozhodnutí a v konečném důsledku k zahájení řízení uvedeného v čl. 88 odst. 2 ES Komisí (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 16. března 2004, *Danske Busvognmænd v. Komise* T-157/01, Recueil, s. II-917, bod 41). Naproti tomu Soudu nepřísluší, aby v této fázi přezkumu podpory Komisí rozhodl, zda existuje podpora, nebo zda je slučitelná se společným trhem (stanovisko generálního advokáta Mengozziho ve věci *British Aggregates v. Komise*, C-487/06 P, Sb. rozh. s. I-10515, bod 71).

67 Žalobní důvody uplatněné v žalobě, které směřují k tomu, aby Soud rozhodl o existenci podpory nebo její slučitelnosti se společným trhem, tak musí být odmítnuty jako nepřípustné. V projednávaném případě to samé vyplývá jednak ze šestého žalobního důvodu, vycházejícího z údajně nesprávné metody použité Komisí při výpočtu rozdílu mezi nadměrnými kompenzacemi a nedostatečnými kompenzacemi za dodatečné

náklady spojené s poskytováním SOHZ, a jednak ze třetího, čtvrtého a pátého žalobního důvodu v rozsahu, v němž směřují k prokázání, že se Komise dopustila omylu, když se domnívala, že zkoumaná opatření nepředstavovala státní podpory.

- 68 Stejně tak první žalobní důvod, vycházející z porušení práva na obhajobu musí být prohlášen za nepřijatelný, jelikož žalobkyně neprokázaly ani dokonce netvrdily, že zakryté údaje v nedůvěrné verzi napadeného rozhodnutí pro ně byly nezbytné k dosažení toho, aby Komise zahájila řízení uvedené v čl. 88 odst. 2 ES. Ze žaloby totiž vyplývá, že tyto údaje zamýšlely použít pouze proto, aby ověřily, že se Komise nedopustila omylu, když měla za to, že zkoumaná opatření nepředstavovala státní podpory.
- 69 Naproti tomu druhý žalobní důvod, vycházející z porušení čl. 88 odst. 3 ES a třetí, čtvrtý, pátý a sedmý žalobní důvod v rozsahu, v němž směřují k prokázání, že přezkum provedený Komisí během fáze předběžného přezkumu byl nedostatečný nebo neúplný, může Soud přezkoumat.

K přípustnosti žalobního důvodu vycházejícího z nedostatečné povahy přezkumu provedeného Komisí s ohledem na kritéria stanovená rozsudkem Altmark

- 70 Jelikož Komise uvádí, že se jedná o nový žalobní důvod, je třeba přezkoumat přípustnost sedmého žalobního důvodu v rozsahu, v němž směřuje k prokázání, že přezkum provedený Komisí byl s ohledem na kritéria stanovená rozsudkem Altmark, bod 45 výše, nedostatečný.

71 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 48 odst. 2 jednacího řádu „nové důvody nelze Soudu předkládat v průběhu řízení, ledaže by se zakládaly na právních a skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení“. Naproti tomu, žalobní důvod, který je rozšířením důvodu dříve přímo nebo implicitně uvedeného v žalobě a který je s ním úzce spjat, je přípustný (rozsudek Soudu ze dne 9. března 1999, Hubert v. Komise, T-212/97, Recueil FP, s. I-A-41 a II-185, bod 87, a usnesení Soudu ze dne 25. července 2000, RJB Mining v. Komise, T-110/98, Recueil, s. II-2971, bod 24).

72 V projednávaném případě ve své replice, pod názvem „Porušení kritérií stanovených rozsudkem [Altmark]“, žalobkyně tvrdí, že Komise provedla nepřesný výklad pojmu „státní podpora“, a předkládají argument, který směřuje k prokázání, že Komise v napadeném rozhodnutí nepřezkoumala, zda náklady spojené s poskytováním SOHZ, které nahradil Belgický stát, se rovnaly nebo byly nižší než náklady, které by nesl správně řízený průměrný podnik, jak stanoví rozsudek Altmark, bod 45 výše. Snaží se tím tedy tvrdit, že přezkum provedený Komisí v rámci řízení stanoveného v čl. 88 odst. 3 ES, neumožnil Komisi na konci svého předběžného přezkumu překonat obtíže, které souvisely s posouzením přiměřené povahy výše kompenzace poskytnuté Belgickým státem společnosti La Poste.

73 Je třeba konstatovat, že tento žalobní důvod je úzce spojen s druhým žalobním důvodem vycházejícím z porušení ustanovení čl. 88 odst. 3 ES a nezbytnosti zahájit důkladný přezkum podpor stanovený čl. 88 odst. 2 ES. Tím, že žalobkyně tvrdí, že Komise neměla dostatečné informace, které by jí umožnily určit, zda veřejné služby byly poskytnuty za přiměřené náklady, se totiž snaží prokázat, že Komise měla zahájit formální vyšetřovací řízení. Za těchto podmínek musí být tento žalobní důvod, který představuje implicitně část druhého žalobního důvodu, považován za přípustný.

K věci samé

Argumenty účastnic řízení

– K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nezbytnosti zahájit řízení stanovené čl. 88 odst. 2 ES

⁷⁴ Žalobkyně se domnívají, že Komise porušila ustanovení čl. 88 odst. 3 ES tím, že rozhodla, že nezahájí řízení podle čl. 88 odst. 2 ES. Z judikatury vyplývá, že zahájení důkladného vyšetřovacího řízení je nezbytné, pokud má Komise závažné obtíže při svém posouzení slučitelnosti státní podpory se společným trhem a nemohla překonat veškeré problémy, jež vyvstaly při tomto posouzení během prvního přezkumu (rozsudek Soudního dvora ze dne 3. května 2001, Portugalsko v. Komise, C-204/97, Recueil, s. I-3175, body 33 až 35). V projednávaném případě nepřiměřená délka předběžného přezkumného řízení, rozsah otázek, které musí být vyřešeny v rámci tohoto řízení, jakož i obsah dokumentů týkajících se tohoto řízení, které Komise předložila na žádost Soudu, prokazují, že formální vyšetřovací řízení mělo být zahájeno.

⁷⁵ Žalobkyně rovněž zamýšlejí se dovolávat bodu 35 rozsudku Portugalsko v. Komise, bod 74 výše, podle kterého Komise musí přezkoumat všechny skutkové a právní úvahy, které jí byly sděleny třetími osobami a zejména podniky, jejichž zájmy byly poskytnutím podpory dotčeny.

⁷⁶ Žalobkyně konečně zdůrazňují, že žádosti o informace zaslané Komisí během předběžného přezkumného řízení mohou pouze doplnit oznámení a teprve během

formálního vyšetřovacího řízení mohou být shromážděny úplné informace. V projednávaném případě, jak obsah předložených dokumentů, tak i rozsah vyšetřování Komise, byl mimořádně velký.

- 77 Komise má za to, že žalobkyně musí prokázat, že Komise měla závažné obtíže při posouzení slučitelnosti oznámeného opatření se společným trhem. Komise se rovněž domnívá, že délka předběžného přezkumného řízení nebyla nepřiměřená a že je odůvodněna velkým počtem informací, které musela shromáždit, přičemž pokaždé poskytla belgické vládě lhůtu.

– Ke třetímu žalobnímu důvodu v rozsahu, v němž vychází z neúplné povahy přezkumu provedeného Komisí ohledně osvobození od korporační daně

- 78 Žalobkyně konstatují, že Komise odmítla kvalifikovat toto opatření jako státní podporu pouze z důvodu, že společnost La Poste vykazala za období mezi 1992 až 2002 čistou ztrátu. Domnívají se však, že přezkum opatření, které může potenciálně představovat státní podporu, musí být rovněž proveden na základě posouzení jeho budoucích účinků (rozsudek Soudního dvora ze dne 7. června 1988, *Recko v. Komise*, 57/86, Recueil, s. 2855, bod 10).

- 79 Komise připomíná, že cílem napadeného rozhodnutí není přezkoumat osvobození od korporační daně s ohledem na pravidla týkající se státních podpor, avšak pouze prokázat, zda toto osvobození poskytlo společnosti La Poste výhodu, která musí být zohledněna při výpočtu vyrovnání mezi čistými dodatečnými náklady a celkovými veřejnými výdaji.

– Ke čtvrtému žalobnímu důvodu v rozsahu, v němž vychází z neúplné povahy přezkumu provedeného Komisi ohledně zrušení rezervy na důchody

80 Žalobkyně uvádí, že převod nemovitostí Belgickým státem představuje značnou hospodářskou výhodu, i když jsou tyto nemovitosti nepřevoditelné a že Komise tento bod dostatečně nepřezkoumala. Mají za to, že La Poste tak získala nemovitosti bezplatně, a byla tak osvobozena od značných výdajů na nákup nebo pronájem nemovitostí.

81 Komise se domnívá, že La Poste nikdy neobdržela skutečnou dotaci, která měla pomoci při financování důchodů jejich zaměstnanců, avšak měla pouze prospěch z jednoduché účetní operace – rezervy – která měla vyvážit dále nepřevoditelné nemovitosti převedené státem. Podle ní zrušení rezervy na důchody nepřineslo společnosti La Poste žádnou výhodu. Naproti tomu zrušení povinnosti nést náklady spojené s důchody svých zaměstnanců od roku 1997 představovalo výhodu, která byla nicméně vyrovnána povinností společnosti La Poste platit příspěvky zaměstnavatele.

– K pátému žalobnímu důvodu v rozsahu, v němž vychází z neúplné povahy přezkumu provedeného Komisí ohledně možnosti využít státní záruku za uzavřené půjčky

82 Žalobkyně se domnívají, že pouhá existence možnosti společnosti La Poste využít státní záruku za její půjčky jí nabízí podmínky financování, ke kterým ostatní podniky nemají přístup a že Komise ostatně sledovala obdobné odůvodnění ve věcech týkajících se záruk nabídnutých Spolkovou republikou Německo svým veřejným bankám nebo Francií s ohledem na závazky Électricité de France. Žalobkyně se domnívají, že Komise v napadeném rozhodnutí neprokázala, v čem mechanismus, z něhož má společnost La

Poste prospěch, nemá automatickou povahou. Konečně mají za to, že Komise měla provést srovnání mezi výší ročního příspěvku, který společnost La Poste musí zaplatit státu a částkou, kterou by musela zaplatit za normálních tržních podmínek.

83 Podle Komise tato možnost využít státní záruku nepředstavuje státní podporu, jelikož La Poste se může vzdát této záruky. Tvrdí krom toho, že pouhá možnost využít záruku nemůže být ztotožňována se skutečnou zárukou při jejím posouzení slučitelnosti takového opatření se společným trhem.

– K sedmému žalobnímu důvodu v rozsahu, v němž vychází z nedostatečné povahy přezkumu provedeného Komisí s ohledem na kritéria stanovená rozsudkem Altmark

84 Žalobkyně ve své replice uvádí, že Komise provedla nepřesný výklad rozsudku Altmark, bod 45 výše, v němž Soudní dvůr upřesnil, že kompenzace nákladů spojených s poskytováním SOHZ představuje pouze jedno z kritérií, která musí být splněna, aby finanční výhoda nepředstavovala státní podporu ve smyslu článku 87 EŠ. Uvádí, že Komise měla zejména ověřit, že služby obecného zájmu byly poskytnuty s vynaložením nejmenších nákladů pro územně správní celek (rozsudek Altmark, bod 45 výše, bod 95), což se zdá, že tak tomu v projednávaném případě nebylo.

85 Komise pouze zdůrazňuje, že žalobkyně tento žalobní důvod neuvedly v jejich žalobě, a že je tedy nepřipustný.

Závěry Soudu

– Pravidla týkající se řízení stanoveného článkem 88 ES

⁸⁶ Nejprve je třeba připomenout obecná pravidla týkající se systému přezkumu státních podpor zavedeného Smlouvou, jak byla stanovena judikaturou (rozsudek Komise v. Sytraval a Brink 's France, bod 36 výše, body 33 až 39; rozsudky Soudu ze dne 15. září 1998, Gestevisión Telecinco v. Komise, T-95/96, Recueil, s. II-3407, body 49 až 53; BP Chemicals v. Komise, T-11/95, Recueil, s. II-3235, body 164 až 166, a ze dne 15. března 2001, Prayon-Rupel v. Komise, T-73/98, Recueil, s. II- 867, body 39 až 49).

⁸⁷ V rámci ustanovení čl. 88 odst. 3 ES Komise provádí přezkum zamýšlených státních podpor, jehož cílem je umožnit jí, aby si utvořila prvotní stanovisko ohledně částečné či úplné slučitelnosti dotčených podpor se společným trhem. Cílem formálního vyšetřovacího řízení stanoveného čl. 88 odst. 2 ES je ochrana práv potenciálně dotčených třetích stran (viz body 42 a 43 výše) a toto řízení musí krom toho Komisi umožnit získat všechny informace o všech okolnostech věci před tím, než rozhodne, zejména tak, že shromáždí připomínky zúčastněných třetích stran a členských států (rozsudek Soudního dvora ze dne 20. března 1984, Německo v. Komise, 84/82, Recueil, s. 1451, bod 13). Ačkoliv je pravomoc Komise přesně stanovena, pokud jde o rozhodnutí zahájit toto řízení, Komise má přesto určitý prostor pro uvážení při vyšetřování a přezkumu okolností projednávané věci za účelem určení, zda tyto okolnosti vyvolávají závažné obtíže. Komise zejména může v souladu s účelem čl. 88 odst. 3 ES a povinností řádné správy, jež jí přísluší, zahájit diskuzi s oznamujícím státem nebo třetími stranami za účelem toho, aby ještě v rámci předběžného přezkumného řízení překonala obtíže, s nimiž se setkala (rozsudek Prayon-Rupel v. Komise, bod 86 výše, bod 45).

- 88 Podle ustálené judikatury je řízení podle čl. 88 odst. 2 ES nezbytné, jakmile se Komise setká se závažnými obtížemi při posouzení, zda je podpora slučitelná se společným trhem. (rozsudky Německo v. Komise, bod 87 výše, bod 13; Cook v. Komise, bod 32 výše, bod 29, a Matra v. Komise, bod 32 výše, bod 33; viz rovněž rozsudek Soudu ze dne 18. září 1995, SIDE v. Komise, T-49/93, Recueil, s. II-2501, bod 58).
- 89 Komisi přísluší, aby podle skutkových a právních okolností věci určila, zda obtíže, které vyvstaly při přezkumu slučitelnosti podpory, vyžadují zahájení tohoto řízení (rozsudek Cook v. Komise, bod 32 výše, bod 30). Toto posouzení musí dodržet tři požadavky.
- 90 Zaprvé, článek 88 ES omezuje pravomoc Komise rozhodnout o slučitelnosti podpory se společným trhem na konci předběžného přezkumného řízení pouze na případy opatření, která nevyvolávají závažné obtíže, takže toto kritérium má výlučnou povahu. Komise by tak nemohla odmítnout zahájit formální vyšetřovací řízení s odvoláním na jiné okolnosti, jako jsou zájem třetích stran, hlediska hospodárnosti řízení či jakékoliv jiné důvody správní či politické vhodnosti (rozsudek Prayon-Rupel v. Komise, bod 86 výše, bod 44).
- 91 Zadruhé, Komise je povinna, narazí-li na závažné obtíže, zahájit formální řízení a v tomto ohledu nedisponuje žádnou diskreční pravomocí.

- 92 Zatřetí, pojem „závažné obtíže“ má objektivní povahu. Po existenci takových obtíží je třeba pátrat jak v okolnostech přijetí napadeného aktu, tak v jeho obsahu objektivním způsobem a dávat do souvislosti odůvodnění rozhodnutí s poznatky, jimiž Komise disponovala, když rozhodla o slučitelnosti sporných podpor se společným trhem (rozsudek SIDE v. Komise, bod 88 výše, bod 60). Z toho plyne, že přezkum legality prováděný Soudem, pokud jde o existenci závažných obtíží, již z povahy věci přesahuje přezkum otázky zjevně nesprávného posouzení (viz v tomto smyslu rozsudky Cook v. Komise, bod 32 výše, body 31 až 38; Matra v. Komise, bod 32 výše, body 34 až 39, SIDE v. Komise, bod 88 výše, body 60 až 75; BP Chemicals v. Komise, bod 86 výše, body 164 až 200, a Prayon-Rupel v. Komise, bod 86 výše, bod 47).
- 93 Žalobkyně nesou důkazní břemeno, pokud jde o existenci závažných obtíží, kterou mohou prokázat prostřednictvím souboru shodujících se indicií, které se týkají jednak okolností a délky předběžného přezkumného řízení, a jednak obsahu napadeného rozhodnutí.
- 94 Podle ustálené judikatury uplynutí doby významně přesahující dobu, kterou vyžaduje první přezkum v rámci ustanovení čl. 88 odst. 3 ES, může spolu s dalšími okolnostmi vést k uznání toho, že Komise při posouzení narazila na závažné obtíže vyžadující zahájení řízení podle čl. 88 odst. 2 ES (rozsudek Německo v. Komise, bod 87 výše, body 15 a 17; rozsudky Soudu ze dne 10. května 2000, SIC v. Komise, T-46/97, Recueil, s. II-2125, bod 102, a Prayon-Rupel v. Komise, bod 86 výše, bod 93).
- 95 Z judikatury rovněž vyplývá, že nedostatečná nebo neúplná povaha přezkumu provedeného Komisí během předběžného přezkumného řízení naznačuje existenci závažných obtíží (v tomto smyslu viz rozsudky Cook v. Komise, bod 32 výše, bod 37, a Portugalsko v. Komise, bod 74 výše, body 46 až 49; rozsudky SIDE v. Komise, bod 88 výše, body 61, 67 a 68, a Prayon-Rupel v. Komise, bod 86 výše, bod 108).

– K indiciím o závažných obtížích, pokud jde o délku a okolnosti předběžného přezkumného řízení

96 Soudu nejprve přísluší přezkoumat, zda délka a okolnosti předběžného přezkumného řízení představují indicie o existenci závažných obtíží tím, že ověří, zda řízení vedené Komisí trvalo značně déle, než vyžaduje obvyklé předběžné přezkoumání provedené v rámci ustanovení čl. 88 odst. 3 ES.

97 Co se týče zaprvé doby mezi oznámením plánu podpor a rozhodnutím přijatým Komisí jako výsledek předběžného přezkumného řízení, je třeba připomenout, že ustanovení čl. 4 odst. 5 nařízení č. 659/1999 stanoví pro uvedené řízení lhůtu dvou měsíců, která může být prodloužena po vzájemném souhlasu nebo pokud Komise potřebuje dodatečné informace.

98 V projednávaném případě oznámil belgický stát Komisi podporu dne 5. prosince 2002 a napadené rozhodnutí bylo přijato dne 23. července 2003, tedy o trochu více než sedm měsíců později. Během tohoto období se mezi Komisí a belgickými orgány uskutečnila tři jednání, a to dne 12. prosince 2002, 6. února a 3. dubna 2003 a Komise zaslala Belgickému království tři žádosti o dodatečné informace, a to dne 23. prosince 2002 dne 3. března a 5. května 2003. Tato délka sedmi měsíců zjevně překročila délku, kterou Komise musí v zásadě dodržet pro provedení jejího předběžného přezkumu.

99 Co se týče zadruhé okolností, za nichž probíhá řízení, je třeba upřesnit, že v souladu s účelem čl. 88 odst. 3 ES a povinností řádné správy, jež jí přísluší, může Komise v rámci předběžného přezkumného řízení požadovat od oznamujícího státu dodatečné informace (viz v tomto smyslu rozsudek Matra v. Komise, bod 32 výše, bod 38).

Ačkoliv takové žádosti nejsou důkazem o existenci závažných obtíží, mohou v souvislosti s délkou předběžného přezkumu, být jejich indicií.

¹⁰⁰ V rámci organizačních procesních opatření vyzval Soud Komisi, aby předložila žádosti o informace zaslané belgickým orgánům dne 23. prosince 2002, 3. března a 5. května 2003, odpovědi poskytnuté Belgickým státem dne 28. ledna, 3. dubna a 13. června 2003, jakož i zápisy z jednání s belgickými orgány dne 12. prosince 2002, 6. února a 3. dubna 2003.

¹⁰¹ Je třeba poukázat na několik skutečností obsažených v dokumentech předložených Komisi. Z těchto dokumentů nejprve vyplývá, že rozsah vyšetřování Komise během předběžného přezkumného řízení byl velmi široký. Jednání jako výměna informací mezi Komisí a belgickými orgány se totiž týkala nejen oznámeného opatření, ale i zvýšení kapitálu uskutečněných v roce 1997 a neoznámených Komisi, možnosti existence křížových dotací mezi činnostmi veřejné služby a konkurenčními činnostmi a zvláštního daňového režimu společnosti La Poste, i když některé z těchto skutečností nejsou v napadeném rozhodnutí uvedeny.

¹⁰² Krom toho dokumenty potvrzují, že Komise zdůraznila několikrát během předběžného přezkumného řízení složitost spisu, zejména v zápisu z jednání ze dne 12. prosince 2002, který upřesňuje, že „Komise uvedla, že s ohledem na složitost situace, zejména v minulosti, společnosti La Poste, a potřebě právní jistoty, kterou může mít, zejména v rámci možné budoucí privatizace, bylo zahájení řízení nezbytné“, jakož i na jednání dne 6. února 2003.

- 103 Z těchto dokumentů rovněž vyplývá, že Komise váhala během několika měsíců o volbě právního základu pro přijetí jejího rozhodnutí. Na prvním jednání dne 12. prosince 2002 tak Komise uvedla, „že schválení z její strany podpory může mít několik různých forem, ať už se jedná o rozhodnutí, které nepovažuje dotčená opatření za podporu, rozhodnutí, které tato opatření považuje za podporu veřejné služby nebo za podporu na restrukturalizaci“. Na druhém jednání dne 6. února 2003 a po písemné výměně informací se Komise zabývala ještě možností založit svůj přístup na konceptu přístupu soukromého investora v tržním hospodářství, a tedy na článku 87 ES nebo na čl. 86 odst. 2 ES. Jak tedy vyplývá ze zápisu z jednání, belgické orgány uvedly, že upřednostňují první řešení, a přejí si podpořit myšlenku o návratné investici, zatímco se jevílo, že Komise má pochybnosti o chování společnosti La Poste při svých konkurenčních činnostech, jak uvádí zápisy z jednání ze dne 6. února 2003, jakož i několik opakovaných žádostí Komise týkajících se hypotéz o vývoji činnosti společnosti La Poste.
- 104 Zápis z jednání ze dne 6. února 2003 umožňuje krom toho konstatovat, že belgické orgány trvaly na nezbytnosti získat neprodleně rozhodnutí Komise, kvůli blížícím se volbám dne 18. května 2003, které mohly zpochybnit zamýšlené zvýšení kapitálu.
- 105 Konečně se zdá, že Komise si přála předejít zaslání třetí žádosti o informace, jelikož zápis z jednání ze dne 6. února 2003 ukazuje, že její zástupce „se pokusil co nejvíce a i přes složitost spisu, dokončit co možná nejúplněji druhý seznam otázek, aby se předešlo třetí žádosti o informace“. To se jí však nepodařilo, jelikož dne 5. května 2003 zaslala belgickým orgánům třetí a poslední žádost o informace, která se týkala několika nikoli nevýznamných bodů, jakými byly hypotézy ohledně vývoje činnosti společnosti La Poste, její finanční prognózy, upřesnění přidělení finančních veřejných služeb veřejné službě, část investic věnovaných na činnosti univerzální služby, riziko spojené s koncentrací 85 % výsledků dceřiných společností na dvě činnosti a zohlednění zrušení rezervy na předčasné odchody do důchodu.

106 Ze všech těchto skutečností vyplývá, že je třeba uznat, že řízení vedené Komisí v projednávaném případě trvalo značně déle, než obvykle vyžaduje první přezkum provedený podle ustanovení čl. 88 odst. 3 ES, a tedy že tato okolnost představuje indicii o existenci závažných obtíží.

107 Je tedy třeba přezkoumat, zda skutečnosti týkající se obsahu napadeného rozhodnutí mohou rovněž představovat indicie, které naznačují, že Komise při přezkumu dotčených opatření narazila na závažné obtíže.

– K nedostatečné povaze přezkumu zrušení rezervy na důchody v napadeném rozhodnutí

108 Je třeba připomenout, že společnost La Poste vytvořila během své přeměny na samostatný veřejný podnik v roce 1992 rezervu ve výši 100 milionů eur, aby pokryla část plateb na důchody z nároků, které zaměstnancům vznikly mezi lety 1972 až 1992. Jako protihodnotu převedl na společnost La Poste belgický stát nemovitosti nezbytné pro poskytování veřejné služby, které tedy byly dále nepřevoditelné. V roce 1997, kdy byl důchodový systém zaměstnanců pošty ve služebním poměru sjednocen s obecným systémem, byla tato rezerva, která nebyla od svého zavedení nikdy čerpána, převedena do rezervy kapitálových zisků.

109 Z napadeného rozhodnutí a z dokumentů předložených Komisí na žádost Soudu však vyplývá, že Komise neodržela informaci, která by jí umožnila rozhodnout o kvalifikaci převodu nemovitostí belgickým státem ve prospěch společnosti La Poste s ohledem na článek 87 ES, i když taková opatření jí mohla poskytnout výhodu. Komise totiž přijala

napadené rozhodnutí, aniž by měla k dispozici informace, které by jí zejména umožnily posoudit výhodu vzniklou bezplatným poskytnutím nemovitostí. Měla tedy provést důkladný přezkum účinků tohoto opatření před tím, než rozhodla o kvalifikaci jako státní podpory.

- 110 Skutečnost, že Komise nemohla v rámci předběžného přezkumného řízení provést dostatečný přezkum převodu nemovitostí belgickým státem ve prospěch společnosti La Poste, tedy představuje dodatečnou indicii o existenci závažných obtíží.

– K nedostatečné povaze přezkumu nákladů na poskytování SOHZ v napadeném rozhodnutí

- 111 Nejprve je třeba připomenout, že argument žalobkyň týkající se skutečnosti, že Komise neprovedla přezkum výše nákladů spojených s poskytováním SOHZ, je založen na podmínkách uvedených Soudním dvorem v rozsudku Altmark, bod 45 výše, jenž byl vyhlášen později, než bylo přijato napadené rozhodnutí a Komise tedy nemohla znát jeho obsah v okamžiku přijetí jejího rozhodnutí.

- 112 Je však nutno konstatovat, že Soudní dvůr časově neomezil působnost závěrů, které učinil v rozsudku Altmark, bod 45 výše. V případě neexistence takového časového omezení jsou tyto závěry vyplývající z výkladu čl. 87 odst. 1 ES tedy zcela použitelné na skutkovou a právní situaci této věci tak, jak byla předložena Komisi v okamžiku přijetí napadeného rozhodnutí (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 12. února, BUPA a další v. Komise, T-289/03, Sb. rozh. s. II-81, bod 158).

- 113 V tomto ohledu je třeba připomenout, že výklad ustanovení práva Společenství, který Soudní dvůr podává, se omezuje na vyjasnění a upřesnění významu a dosahu tohoto ustanovení, tak jak mělo být chápáno a používáno od okamžiku, kdy nabylo účinnosti. Z toho vyplývá, že takto vyložené ustanovení může a musí být použito i na právní vztahy vzniklé a založené před vydáním rozsudku a Soudní dvůr mohou jen výjimečné okolnosti přimět k tomu, aby na základě obecné zásady právní jistoty inherentní právnímu řádu Společenství omezil možnost všech zúčastněných osob dovolávat se ustanovení, jehož výklad podal, za účelem zpochybnění právních vztahů založených v dobré víře. Takovéto omezení přitom lze připustit pouze v samotném rozsudku, kterým se rozhoduje o požadovaném výkladu (viz v tomto smyslu a obdobně rozsudky Soudního dvora ze dne 15. března 2005, Bidar, C-209/03, Sb. rozh. s. I-2119, body 66 a 67, a ze dne 6. března 2007, Meilicke a další, C-292/04, Sb. rozh. s. I-1835, body 34 až 36 a citovaná judikatura). Soud má za to, že tyto úvahy vyplývající z judikatury, která se týká zejména povinnosti vnitrostátního soudu použít právo Společenství, se použijí *mutatis mutandis* na orgány Společenství, pokud mají obdobně použít ustanovení práva Společenství, která jsou předmětem pozdějšího výkladu Soudního dvora (rozsudek BUPA a další v. Komise, bod 112 výše, bod 159).
- 114 V projednávaném případě je třeba přezkoumat, zda Komise provedla přezkum, který jí umožnil určit, zda úroveň kompenzace poskytnuté společnosti La Post byla určena na základě analýzy nákladů, které by průměrný podnik, správně řízený a přiměřeně vybavený nezbytnými prostředky, aby mohl uspokojit požadavky veřejné služby, vynaložil při plnění těchto povinností se zohledněním k nim se vztahujících příjmů, jakož i zisku, který je přiměřený k plnění těchto povinností (viz v tomto smyslu rozsudek Altmark, bod 45 výše, bod 93).
- 115 Jak z napadeného rozhodnutí, tak z korespondence a zápisů z jednání mezi Komisí a belgickými orgány však vyplývá, že Komise nikdy neověřila, zda služby obecného zájmu poskytnuté společností La Poste byly vynaloženy za náklady, které by nesl správně řízený průměrný podnik v souladu se zásadou stanovenou rozsudkem Altmark, bod 45 výše. Komise pouze vycházela z negativní povahy rozdílu mezi všemi

položkami nadměrných kompenzací a nedostatečných kompenzací za dodatečné náklady spojené s poskytováním SOHZ, aby měla za to, že zkoumaná opatření nepředstavují státní podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES.

- 116 Na základě těchto skutečností je tak třeba dospět k závěru, že Komise neprovedla přezkum nákladů spojených se službami obecného zájmu poskytovaných společností La Poste ve srovnání s náklady, které by nesl průměrný podnik, který by jí případně umožnil dospět k závěru, že zkoumaná opatření nepředstavují státní podpory.
- 117 Skutečnost, že Komise nemohla v rámci předběžného přezkumného řízení provést úplný přezkum, pokud jde o posouzení přiměřené povahy výše vyrovnání poskytnutého belgickým státem společnosti La Poste, představuje novou indicii o existenci závažných obtíží.
- 118 Z přezkumu druhého žalobního důvodu, jakož i ze čtvrtého a sedmého žalobního důvodu v rozsahu, v němž směřují k prokázání, že přezkum provedený Komisí během fáze předběžného přezkumu byl nedostatečný nebo neúplný, vyplývá, že existuje soubor objektivních a shodujících se indicií, vycházejících z nepřiměřené délky předběžného přezkumného řízení, dokumentů, které ukazují na rozsah a složitost přezkumu, který je třeba provést a z částečně neúplného a nedostatečného obsahu napadeného rozhodnutí, které potvrzují, že Komise přijala napadené rozhodnutí, i když existovaly závažné obtíže. Aniž by bylo třeba rozhodnout o třetím a pátém žalobním důvodu žalobkyň, v rozsahu, v němž směřují k prokázání, že přezkum Komise mohl být neúplný nebo nedostatečný, co se týče osvobození od korporační daně a možnosti využít státní záruku za uzavřené půjčky, je třeba tedy dospět k závěru, že posouzení slučitelnosti oznámeného opatření se společným trhem s sebou neslo závažné obtíže, které měly Komisi přimět k tomu, aby zahájila řízení stanovené v čl. 88 odst. 2 ES.

119 Napadené rozhodnutí musí být tedy zrušeno.

K nákladům řízení

120 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu Soudu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit, že ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady žalobkyně.

Z těchto důvodů

Soud (druhý senát)

rozhodl takto:

- 1) Rozhodnutí Komise K(2003) 2508 v konečném znění ze dne 23. července 2003 nevznášet námitky po předběžném přezkumném řízení podle čl. 88 odst. 3 ES proti několika opatřením přijatým belgickými orgány ve prospěch společnosti La Poste, belgického poštovního veřejného podniku, se zrušuje.**

- 2) Komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vzniklé společností Deutsche Post AG a DHL International.**

Pelikánová

Jürimäe

Soldevila Fragoso

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 10. února 2009.

Podpisy.

Obsah

Skutečnosti předcházející sporu	II - 204
Předběžné přezkumné řízení	II - 206
Napadené rozhodnutí	II - 207
Opatření 1: Osvobození od placení korporační daně	II - 208
Opatření 2: Zrušení rezervy na důchody v roce 1997	II - 209
Opatření 3: Využití státní záruky za uzavřené půjčky	II - 209
Opatření 4: Osvobození od daně z nemovitostí využívaných k poskytování veřejné služby	II - 210
Opatření 5: Nadměrná kompenzace za finanční služby obecného zájmu v rámci první smlouvy o řízení (1992–1997)	II - 210
Opatření 6: Neoznámená zvýšení kapitálu provedená v roce 1997 v celkové výši 62 milionů eur	II - 210
Řízení a návrhová žádání účastnic řízení	II - 211
Právní otázky	II - 213
K přípustnosti	II - 213
K aktivní legitimaci	II - 213
– Argumenty účastnic řízení	II - 213
– Závěry Soudu	II - 216
K právnímu zájmu na podání žaloby	II - 222
– Argumenty účastnic řízení	II - 222
– Závěry Soudu	II - 223
K předmětu přezkumu prováděného Soudem a k přípustnosti žalobních důvodů	II - 224
K předmětu přezkumu prováděného Soudem	II - 224
K přípustnosti žalobního důvodu vycházejícího z nedostatečné povahy přezkumu provedeného Komisí s ohledem na kritéria stanovená rozsudkem Altmark	II - 225
	II - 243

K věci samé	II - 227
Argumenty účastnic řízení	II - 227
– K druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu z nezbytnosti zahájit řízení stanovené čl. 88 odst. 2 ES	II - 227
– Ke třetímu žalobnímu důvodu v rozsahu, v němž vychází z neúplné povahy přezkumu provedeného Komisí ohledně osvobození od korporační daně	II - 228
– Ke čtvrtému žalobnímu důvodu v rozsahu, v němž vychází z neúplné povahy přezkumu provedeného Komisí ohledně zrušení rezervy na důchody	II - 229
– K pátému žalobnímu důvodu v rozsahu, v němž vychází z neúplné povahy přezkumu provedeného Komisí ohledně možnosti využít státní záruku za uzavřené půjčky	II - 229
– K sedmému žalobnímu důvodu v rozsahu, v němž vychází z nedostatečné povahy přezkumu provedeného Komisí s ohledem na kritéria stanovená rozsudkem Altmark	II - 230
Závěry Soudu	II - 231
– Pravidla týkající se řízení stanoveného článkem 88 ES	II - 231
– K indiciím o závažných obtížích, pokud jde o délku a okolnosti předběžného přezkumného řízení	II - 234
– K nedostatečné povaze přezkumu zrušení rezervy na důchody v napadeném rozhodnutí	II - 237
– K nedostatečné povaze přezkumu nákladů na poskytování SOHZ v napadeném rozhodnutí	II - 238
K nákladům řízení	II - 241